

Undervisningsbeskrivelse

Termin	December 2021
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Kulturfag (Historie B- Samfundsfag C -Religion C)
Lærer(e)	Religion: Kristian Sandholm Poulsen (KSP) og Historie/samfundsfag: Carsten Kudsk (CK)
Hold	P20 KS

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Særfagligt forløb (historie): Introduktion til historie & styreformer
Titel 2	Særfagligt forløb (historie): Ideologernes kamp (Nb. Nødundervisning)
Titel 3	Særfagligt forløb (samfundsfag): Ideologier & partier (Nb. Nødundervisning)
Titel 4	Særfagligt forløb (religion) Intro samt jødedom (Nb. Nødundervisning)
Titel 5	Fællesfagligt forløb: Demokrati og medborgerskab (Nb. Nødundervisning)
Titel 6	Fællesfagligt forløb: Det gode samfund
Titel 7	Særfagligt forløb (samfundsfag): Socialisering, kriminalitet & integration.
Titel 8	Særfagligt forløb (religion): Etik

Titel 1	Særfagligt forløb i historie: Lange linjer og styreformer.
Indhold	<p>Historie Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ulrik Grubb , Knud Helles, Bente Thomsen: <i>Overblik verdenshistorie i korte træk</i>, Gyldendal , 2005: s. 25-30, 33-38, 45-64,66, 72-74, 76-77, 80-87, 90-99, 102-105, 109-111, 113-122, 134-140 - Carl-Johan Bryld, <i>Danmark, Fra oldtid til nutid</i>, Gyldendal, 2. udg, 1. oplag, s. 92-98 - Kultur og samfundsfagsbogen s. 24-36 - Rigsarkivet: Den lille guldbog om kildekritik file:///C:/Users/ck/Downloads/Den%20lille%20Guldbog%20om%20Kildekritik.pdf - Thiedecke, Johny: <i>Ansigt til ansigt med grækerne</i>, Pantheon 1. oplag 1996 s. 20-29 - Dokumentar: Da Nero frelste Rom, Dokumentar fra Dr, 2013 (53 min) - Perikles's gravtale ifølge Thukydide Kilde: <i>Carl Johan Bryld, Verden efter 1914, Systime (ibog) s. 290</i> - Kritik af det athenske demokrati af den gamle oligark. Ca. 430 f. kr. <i>Gengivet fra: Aksel Damsgaard Madsen, Det athenske Demokrati, 1974, s. 127-129</i> - Kilde: Kalif Omars pagt med de kristne, fra bogen Fokus 2 s. 143-144 - Kilde: En arabisk købmands beretning om Hedeby, ca. 950 - Maleri: Portræt af den danske valgkone Kong Frederik den 2 (Konge 1559-1588) malet 1581 af Hans Knieper. - Maleri: Portræt af den danske enevoldskonge Frederik d. 4. (regent 1699-1730) malet af Benoit Le Coffre ca. år 1700 - Uddrag af kilde: Erik Klippings håndfæstning, 1282 http://centerforhistorieformidling.dk/epoker-og-begivenheder-i-danmarkshistorien/erik-klipping-haandfaestning.html - Kilde: Pave Urbans II's tale 1095 - Dokumentar: Pest over Europa del 1: De første angreb, DR 2003, (37 min) - Kilde: Bartolomé de las Casa: Indianermasakren – en kort beretning om Vestindiens tilintetgørelse, 1542 - Kilde: Uddrag af "The Wealth of Nations" fra 1776 af Adam Smith om Guld og sølv - Kilde: Voltair om tolerance Ulrik Grubb m.fl.: Fokus 1 - Fra antikken til reformationen, Gyldendal 2007. s. 48-49 - Kilde: Den franske menneskerettighedserklæring, 1789 fra Torben Juncer, Den store revolution dag for dag, 1975, s. 67-69 - Kilde: Hvid mands byrde, Rudyard Kiplings 1899 - Kilde: Uddrag af Tintin i Congo
Omfang	48 lektioner af 45 minutter Omfang: omtrent ¼ af det forventede pensum
Særlige fokuspunkter	<p>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hovedlinjer i europæisk historie indtil ca. 1850 - Det antikke Grækenland - Romerriget (samfund, styreform, forvaltning og opløsning) - Tidlig middelalder i Europa (Feudalisme & valgkongedømme) - Højmiddelalder i Europa (Klostervæsen, Korstog) - Renæssance (reformation, religionskrige de europæiske opdagelser).

	<ul style="list-style-type: none"> - Enevælde - Tidlig moderne tid (statsdannelse & Enevælde) - Den franske revolution & de borgerlige revolutioner - Imperialismen - Natur, teknologi og produktion, - Centrale kulturmøder i europæisk historie - Kildekritik - Brug og misbrug af historien
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, skriftligt arbejde, gruppearbejde samt fremlæggelse på klassen, peerfeedback

Titel 2	Særfagligt forløb (historie): Ideologienes kamp (Nb. Nødundervisning)
Indhold	<p>Historie Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lars Andersen m.fl.: <i>Fokus 3 Fra verdenskrig til velfærd</i>, Gyldendal, 2008, s. 9-10 - Carl Johan Bryld, <i>Verden efter 1914</i>, Systime s. 30-34 & 46-55 & 60-62, 81-85, 89-93, 110-112, 128-139, 149-157, 167-174, 174-178, 204-212 & 290-294 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag af Dokumentar: Krigen uden ende, del 10 af serien 1. Verdenskrig, DR 2005. (de sidste 22 min.) - Dokumentar: Stalin – Despoten, dokumentar fra Dr, 2010 (58 min.) - Dokumentar: Hitlers vej til magten, National Geographic, 2012 (48 min.) - Jerntæppetalen <i>Kilde: Carl Johan Bryld, Verden efter 1914, Systime (ibog) s. 244</i> - Kilde: Marshall-planen præsenteres 5. juni 1947, fra Bryld og Haue, <i>Kilder til Den Nye Verden</i> - Stalins svar på jerntæppetalen <i>Kilde: Carl Johan Bryld, Verden efter 1914, Systime (ibog) s. 243</i> - Video fra www.youtube.com om Korea-krigen https://www.youtube.com/watch?v=yxaegqv14aE - <i>Thirteen days</i> (film)
Omfang	38 lektioner af 45 minutter Omfang: omtrent ¼ af det forventede pensum
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> - Ideologierne i europæisk perspektiv (Kommunisme, fascisme & liberalismen) - 1. Verdenskrigen, den russiske revolution, mellemkrigstiden/børskrakket i Wallstreet i USA/Tyskland, 2. Verdenskrig, den kolde krig, Trumandoktrinen, Marshallhjælp, Korea-krigen, Cubakrisen, atomkapløbet og terrorbalancen, den kolde krigsafslutning. <p>Metoder: Historiebrug</p>
Væsentligste arbejdsformer	Variierende former for virtuel undervisning

Titel 3	Særfagligt forløb (samfundsfag): Ideologier & partier (Nb. Nødundervisning)
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brøndum Peter m.fl.: Luk samfundet op! Columbus 3. udgave 2017, s. 108-123 & 159-167 - Frederiksen, Claus Lasse: Samfundsfag C, systime 24-49 <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valgresultatet Folketingsvalget 2019 publiceret af DR Nyheder: https://www.dr.dk/nyheder/politik/resultater/folketingsvalg - Folketingets hjemmeside: www.folketinget.dk - Maier, Carolina M.: Har vi stadig brug for ideologier? Publiceret på www.altinget.dk https://www.altinget.dk/artikel/carolina-m-maier-har-vi-stadig-brug-for-ideologier - Holstein, Erik: Ny måling: Den grønne dagsorden tager en suveræn førsteplads Artikel publiceret på www.altinget den 13. maj 2019 https://www.altinget.dk/artikel/ny-maaling-den-groenne-dagsorden-tager-en-suveraen-foersteplads - Joachim B. Olsen vil sænke bilafgiften igen: ”Jeg ser gode muligheder” fra www.dages.dk den 26. juni 2017 (0,75 Normalside) - Joachim B. Olsen vil sænke bilafgiften igen: ”Jeg ser gode muligheder” fra www.dages.dk den 26. juni 2017 (0,75 Normalside) - Tv-avisen kl. 18.30 fra den 27. januar 2021 på: https://www.dr.dk/drtv/episode/tv-avisen-18_30_-sundhedspersonale-maa-vente-paa-vaccine_234253 - Sørensen, Allan: Flygtningestrømmen til EU er støøre end i 2015 – og langt flere drukner artikel fra Berlingske, ukendt dato https://www.berlingske.dk/internationalt/flygtningestroemmen-til-eu-er-stoerre-end-i-2015-og-langt-flere-drukner - Spillefilmen: Kongekabale. Instrueret af Nikolaj Acel fra 2004 - Christensen, Allan m.fl.: Håndværker elever om stigende pensionsalder: Jeg kan død inden jeg gå på pension. Artikel fra DR https://www.dr.dk/nyheder/regionale/fyn/haandvaerkerelever-om-stigende-pensionsalder-jeg-kan-doe-inden-jeg-gaar-paa
Omfang	18 lektioner af 45 min. Omfang: omtrent ¼ af det forventede pensum
Særlige fokuspunkter	<p><u>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</u> Træning i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng - At kunne formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi <p><u>Faglige fokuspunkter:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De tre grundideologier - Varianter af grundideologier - Populisme

	<ul style="list-style-type: none"> - Værdi og fordelingspolitik - De enkelte politiske partier, forskellige partityper - Politisk kommunikation - Molins model, Downs model & adfærdstrekanten - Nyhedskriterier - Spin/Spindoktorer, 4. statsmagt samt medialiseringen. - Mediernes rolle i et demokrati
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> - Varierende former for virtuelt undervisning.

Titel 4	Særfagligt forløb (religion): Intro samt jødedom (Nb. Nødundervisning)
Indhold	<p>”Hvad er religion – Smarts 7 dimensioner.pdf” fra hhv.: https://religion.systeme.dk/?id=467 og: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=c989 Podemann-Sørensen ritualer og axis mundi: https://begrebsnoeglentilreligion.systeme.dk/?id=161 Ritualtyper: https://begrebsnoeglentilreligion.systeme.dk/?id=159 Fakta: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=145 Hanukkah: https://www.religion.dk/viden/10-ting-om-chanukah Jødedommens hist.: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=146 Jødisk menneskesyn: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=204 praksis i jødedommen (i PP): https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p147 1. Mosebog 12, 1-9: Udvandringen til Kanaens land 1. Mosebog kap 17, 1-11: Omskærelsen Gutkin, Ulrik: ”Mig og jøderiet” dokumentarfilm besøgt feb 21: https://filmcentralen.dk/gymnasiet/undervisning/mig-og-joederiet#.XdaRuFxKiUk Larsen, Lea Braüner: Den jødiske påske handler om erindring, (marts 2018/april 2020), besøgt feb 2021: https://www.religion.dk/interview/den-j%C3%B8diske-p%C3%A5ske-handler-om-erindring sabbath: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=200 Hanna Skop, Hanna: Hvorfor fejrer jøder påske?, (april 2017), besøgt feb 2021: https://www.religion.dk/spoerg-om-joededom/hvorfor-fejrer-joeder-paaske Podcast: https://soundcloud.com/user-15738526/messiasforventning-i-jodedommen-1 Messias: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/index.php?id=206 Larsen, Lea B.: ”Jøderne venter stadig på messias”, religion.dk: https://www.religion.dk/interview/j%C3%B8derne-venter-stadig-p%C3%A5-messias Det gamle testamente: Esajas’ Bog 11,1-16 Krak, Nikolaj: ”Ultraortodokse kvinder skaber røre med nyt parti i Israel”, <i>Kristeligt Dagblad</i> 25.215, besøgt 2.3.21: https://www.kristeligt-dagblad.dk/udland/ultraortodokse-kvinder-skaberroere-med-nyt-parti-i-israel lærerens materiale i pdf: Tre skalaer i religion PowerPoint ”Jødedom eksil Messias diaspora v2 PP m notater.pdf” (i Ludus)</p>
Omfang	22 lektioner a 45 min. = 16,5 timer. Antal sider: 49,6 normalsider
Særlige fokuspunkter	Myte, rite, kult, udvalgte sider af den tredje religion (jødedom), grundlæggende kildekritisk analyse
Væsentligste arbejdsformer	Diverse virtuelle arbejdsformer

Titel 5	Fællesfagligt forløb: Demokrati og medborgerskab (Nb. Nødundervisning)
Indhold	<p>HISTORIE: Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Carl-Johan Bryld, <i>Danmark, Fra oldtid til nutid</i>, Gyldendal, 2. udg, 1. oplag, s. 144-145 & 153-155 & 158 & 169-179 & 193-195 <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentar: Historien om Danmark afsnit 9: Grundloven, folket og magten, DR 2017 (59 min.) - Uddrag af Dokumentar: Historien om Danmark afsnit 10: Det svære demokrati, DR 2017 (10 min.) - Uddrag af Danmarks Riges Grundlov, 1849 https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danmarks-riges-grundlov-af-5-juni-1849-junigrundloven/ - Leksikon artikler om Christen Berg og J. B. S. Estrup fra www.lex.dk - Uddrag af artikel om visnepolitikken: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/proklamationen-af-visnepolitikken-13-august-1881 - Artikel om J. B. S. Estrup: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/jacob-broennum-scavenius-estrup-1825-1913/ - Artikler om forfatningskampen: http://denstoredanske.dk/Danmarks_geografi_og_historie/Danmarks_historie/Danmark_1849-1945/Forfatningskampen og http://danmarkshistorien.dk/perioder/det-unge-demokrati-1848-1901/forfatningskampen-ca-1870-1901/ - Kilde: A. F. Krieger i Folketinget om parlamentarismen, 1873 (1 side) - Uddrag af kilde: Christen Berg og Viggo Hørup i Folketinget, 1877 (2. sider) - Uddrag af Kilde: Louis Pio: Maalet er fuldt!, 1872 (1. side) - Uddrag af kilde: Meyer, Johanne: Kvindens politiske Valgret og Valgbarhed, 1888 (2 sider) - Kilde: Ukendt: Avisartikel fra 1920: Uroligheder i København, 4. april, 1920 (1 side) <p>SAMFUNDSFAG: Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brøndum, Peter m.fl.: Luk samfundet op! Columbus 3. udgave 2017, s. 125-137 & 154-158 - Kureer, Henrik m.fl. Samfundsfag C System 3. udgave 2012, s. 101-109 - I-bog: Samfundsfag C, System 2021, kapitel 21: Den Europæiske Union (EU) (20 normalsider) <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Statistik om vælgervandringer fra folketingsvalget til nyeste meningsmåling fra www.dr.dk https://www.dr.dk/nyheder/politik/meningsmaalinger - Larsen, Kristian B. m.fl.: Afsløring- Kvotekoner sponsor for top-embedsmænds sejlklub, artikel fra Ekstra Bladet den 24. august 2017 http://ekstrabladet.dk/nyheder/politik/danskpoltik/afsloring-kvotekonger-sponsor-for-top-embedsmænds-sejlklub/6790626 - Lola Jensen: Du skal ikke være for sød mod dit barn, artikel fra tv2.dk den 24. februar 2016. http://livsstil.tv2.dk/samliv/2016-02-24-lola-jensen-du-skal-ikke-vaere-for-soed-mod-dit-barn

	<ul style="list-style-type: none"> - Nielsen, Jesper: Udviste Im ankommet til Thailand, artikel publiceret på www.tv2.dk den 11. november 2013: http://nyheder.tv2.dk/samfund/2013-11-11-udviste-im-ankommet-til-thailand-0 - TV-dokumentar: Dommer for en dag, Spritbilisten, fra www.dr.dk den 26. marts 2014. - Små videoklip fra https://www.ft.dk/undervisning/undervisningsfilm <p>RELIGION: (islam)</p> <p>Kernetekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fakta om islam: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p157 - Religiøs praksis: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/index.php?id=159 - Opståen og tilblivelse: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=158 - Islamisk samfundssyn (sharia): https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/index.php?id=159 og: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=223 - De 5 søjler: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=219 - Muslim i DK og Jan Hjärpe: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p161 (inkl. Hitz ut-Tahrir og Demokratiske muslimer) - Sura 1 (fra koranen): https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=c540 - ”Kultur og samfund - Religion Jan Hjärpe 4 bgrb.pdf” (Madsen og Reimick m.fl.: Kultur og samfund, Systeme 2009, s. 43-45) (kilder til sidst: M. Mawdudi og Sherin Khankan) <p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hadith om ægteskab (al-Bukhari): www.kortlink.dk/2bgb9 - Mehdi Mozaffari: ”På tro kan demokrati ikke bygges”: https://detgodesamfund.systeme.dk/?id=c534 - Khankan, Sherin: ” Sharia er foreneligt med europæiske samfund”, religion.dk april 2011: https://www.religion.dk/synspunkt/synspunkt-sharia-er-foreneligt-med-europæiske-samfund (øvelses-synopsis i 1.hf) - KSP podcast: https://soundcloud.com/user-157385526/islams-opstaen-og-tidlige-udvikling - KSP Podcast: https://soundcloud.com/user-157385526/islams-5-sojler-myter-og-ritualer - Film: Min bror er islamist, BBC, besøgt marts 21: https://hval.dk/mitcfu/login/ - DR: ”5 skarpe om islam” 2014, besøgt marts 21: https://hval.dk/mitcfu/login/ - Youtube: "Sherin Khankan i debat med Fatih Alev#: https://www.youtube.com/watch?v=7mXqOODORdI <p>Synopsisøvelse: (fælles)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khanka, Sherin: Sherin Khankan: Sharia er foreneligt med europæiske samfund, debatartikel publiceret i Kristelig Dagblad den 26. april 2011. https://www.religion.dk/synspunkt/synspunkt-sharia-er-foreneligt-med-europ%C3%A6iske-samfund - Knudsen, Lisbeth m.fl: Er det danske demokrati i Krise?, uddrag af kronik publiceret i Politiken den 2. oktober 2018. - Uddrag af Tillæg af 2. November 1885 til den almindelige borgerlige straffelov
Omfang	<p>HISTORIE: 28 lektioner af 45 min. Ca. ¼ af det anbefalede pensum</p> <p>SAMFUNDSFAG: 26 lektioner af 45 min. Ca. ¼ af det anbefalede pensum</p> <p>RELIGION: 28 lektioner a 45 min. = 21 timer. Sideantal: 2,5 normalsider</p>

<p>Særlige fokus-punkter</p>	<p>Generelle: <u>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</u> Træning i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At kritisk indsamle, udvælge, analysere og anvende forskelligartede materialetyper, herunder tekster, statistisk materiale og billedmateriale. - At kunne gennemføre en mindre empirisk undersøgelse - At kunne formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi - Udarbejdelse af historieopgave - Eksamensforberedelse med udarbejdelse af en synopsis. <p>Historie: Faglige fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1849-Grundloven, forfatningskampen, industrialiseringen, fremkomsten af socialdemokratiet, systemskiftet, den almindelige valgret (1915-grundloven) & påskekrisen <p>SAMFUNDSFAG: Faglige fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demokratiformer, magtbegreber, EU, politiske deltagelsesformer bl.a. interesseorganisationer & græsrodsbevægelser, det politiske system i Danmark med regering og Folketing, Eastons model, lovgivningsprocessen, trusler imod demokratiet & det danske retssystemets kendetegn. <p>RELIGION:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Islam, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster. - Religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid <p>Religionsfaglige metoder.</p>
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Virtuelt forløb – diverse virtuelle arbejdsformer & udarbejdelse af en individuel historieopgave.</p>

Titel 6	Fællesfagligt forløb: Det gode samfund – velfærdsstaten
Indhold	<p>HISTORIE:</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Carl-Johan-Bryld: <i>Danmark fra oldtid til nutid</i>. Gyldendal 2002. 2. udgave. 1. oplag. Side 159-169 & 185-186 & 190-193 & 195-203 & 232-244 & 255-257 & 260-276 - Lars Andersen m.fl.: Fokus 3 – kernestof i historie, Gyldendal 2006. Kapitel 2, Fra fattighjælp til velfærd side 48-49 & 53-57 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kilde: Lov om alderdomsunderstøttelse, 1891 https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/lov-om-alderdomsunderstoettelse-1891/ - Kilde: Lov om Anerkendte Sygekasser, 1892 https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/sygekasseloven-1892/ - Huse der former os – Plejehjemmet, Dokumentar fra Danmarks fra 2013 29 min. - Artikel: Hverdag og regler på fattiggårdene: https://museernepaakanten.dk/huse/fattiggarden/hverdag-og-regler/ - Artikel: De ansatte på fattiggårdene: https://museernepaakanten.dk/huse/fattiggarden/ansatte/ - Artikel: Spisereglement fra en fattiggård: http://www.socialhistorie.dk/fattiggaardens-spisereglement.php - Artikel: Ild på fattiggården: http://www.socialhistorie.dk/ild-paa-fattiggaarden.php - Artikel om reguleringspolitikken under 1. Verdenskrig https://danmark1914-18.dk/temaer/velfaerd (Syv emner) - Video om Kanslergadeforliget fra Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=pqnVrcYUBL4 - Karikaturtegning af indgåelsen af Kanslergade Forliget, tegnet af Jensenius og publiceret i Blæksprutten 1933 - Video: Mogens Glistrup interviewes til TV, 1971 https://www.youtube.com/watch?v=aDfjsoCqzv4&t=1s - Kilde: Poul Møller: Velfærdsstaten sløver modstandskraften, 1956 fra Lars Andersen m.fl.: Fokus 3 – kernestof i historie, Gyldendal 2006 - Poul Schlüters' nytårstale 1983, https://www.youtube.com/watch?v=MNswmPaK6DM - Statistikker om økonomiske nøgletal i perioden 1950-1972, fra Danmark i opbrud, Tekster til Danmarkshistorien efter 1945, Gyldendal 1994, s. 54-55 - Kilder om krisen i 1930'erne, Kilde 13b, 13E og 13F, fra Claus Friisberg, Kilder til det ny Danmark 1914-1985, Munksgaard 1986. - Danmarks Statistik: 50-års oversigten, 2001, Figur 5.2: Skattetrykkets fordeling på skattetyper, https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=3189&sid=

halvtres

- Danmarks Statistik fra rapporten: 60 år i tal, Danmark siden 2. Verdenskrig, 2008, Figur: Ledighedsprocent af arbejdsstyrken 1947-2007 & Tabel: Arbejdsstyrken i procent af befolkningen 1950-2007.
<http://www.dst.dk/pukora/epub/upload/12433/tresaar.pdf>

SAMFUNDSFAG:

Kernestof:

- Brøndum, Peter og Hansen, Thor Banke: Luk samfundet op, 3. udgave 5. oplag 2019: s. 174-180 & 184-198 & 205-216

Supplerende stof:

- Nyhedsindslag fra ABC News fra [www.youtube](http://www.youtube.com/watch?v=fTGKUwMegZ4): Denmark happiest place on earth <https://www.youtube.com/watch?v=fTGKUwMegZ4>
- Arbejdsløse Robert: Jeg finder mig ikke i en skid, Ekstra Bladet den 10. september 2012
- Ny dyr pille truer sundhedsvæsenet: 'Koster' 1400 sygeplejersker, artikel fra www.tv2.dk den 1. august 2015 <http://nyheder.tv2.dk/2015-08-01-ny-dyr-pille-truer-sundhedsvaesenet-koster-1400-sygeplejersker>
- Samfundsstatistik 2020: Tabel 1.1 & 20.1
- Reform har fået tusinder ud af kontanthjælpen, fagbladet3f, 23. august 2014.
<https://www.fagbladet3f.dk/nyheder/c19ccbefdffa41bbb3dd7dc4d4ea0332-20140824-reform-har-faaet-tusinder-ud-af-kontanthjaelpen>
- Rapport: Andelen af ufaglærte på arbejdsmarkedet er halveret på 20 år” s. 1-4
https://www.ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_andelen-af-ufaglaerte-paa-arbejdsmarkedet-er-halveret-paa-20-aar.pdf
- Dokumentar: Mit job flyttede til Indien, dokumentar fra Danmarks Radio produceret 2008.
- Samfundsstatistik 2019: Tabel 14.3, Fig. 16.2
- Samfundsstatistik 2020: Tab. 20.1, Tab. 1.1, Fig. 16.2, fig. 12.1
- ”Den offentlige saldo” fra Danmarks Statistik.
<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=28233>
- Danmarks Statistik: Statsgæld i Europa 2020
<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=32817>
- Olsen, Søren Martin: Nationalbanken sænker renten: Nordea sender regningen videre, artikel fra Berlinske Tidende den 12. september 2019.
<https://www.berlingske.dk/virksomheder/nationalbanken-saenker-renten-nordea-sender-straks-regning-videre>

RELIGION: (Kristendom):

Alt materiale kan findes på links her eller som pdf i TEAMS

Kernestof: Kristendommens tidlige historie, reformation, etik og kobling til velfærdssamfundet + kildekritik: Indefra (religiøst perspektiv) og udefra-subjektiv og udefra-objektivt perspektiv.

Madsen, m.fl.: Grundbog til religion C, Systime.dk:

Fakta: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=285>

Nadver: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=286>

Kristne retninger: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=c1246>

Den mytisk Kristus: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=288>

Den historiske Jesus: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=289>

Kristne dogmer: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=294>

Kildekritiske begreber (indefra og udefra):

<https://grundbogentilreligionc.systime.dk/index.php?id=143#c975>

Gads religionsleksikon i pdf om toregimentelære og sekularisering (oprindeligt fra: <https://www.religion.dk/leksikon/toregimentel%C3%A6ren> og <http://www.religion.dk/leksikon/sekularisering>)

Aarslev, Jacob Christian: "Filantropi og Diakoni", Kristendom.dk (Kristeligt Dagblad), nov. 2011: <https://www.kristendom.dk/indf%C3%B8ring/filantropi-og-diakoni-da-det-frivillige-arbejde-kom-til-danmark>

Kildetekster i Luther reformation kildetekster HHF 2017.pdf:

Intro + to billeder fra før og efter reformationen

Drejergaard, Kresten "Kristendom og politik fra Luther til EU", Fyens Stiftstidende, 2010

Luther, Martin: "Om det almindelige præstedømme" (Til den kristne adel, 1520) og "Om tro og gerninger" (Om et kristenmenneskes frihed 1520)

Østergaard, Uffe: "Lutheranismen, danskheden og velfærdsstaten", Syddansk Universitetsforlag, 2003

Kildetekster fra Ny testamente:

Matt, kap. 20: Lignelsen om arbejderne i vingården Mat 20,1-16 (+ fortolkning)

<https://www.kristendom.dk/julekalender-2015-jesu-lignelser/20-december-lignelsen-om-arbejderne-i-vingaarden>

Lukas 10: Den Barmhjertige Samaritaner (i pdf af samme navn)

Supplerende stof:

Mikkelsen, Morten, Kristeligt Dagblad: "Luthers liv i 7 billeder" 2016:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/historier/luther>

Video: DR: "5 skarpe om Jesus":

<http://www.dr.dk/studie/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:53fd6b2da11f9d15549293ab>

Video: Religionsnørden (youtube) om grundlæggende kristendom:

https://www.youtube.com/watch?v=li_tst8FgIE

PDF med Jesus-billeder

Synopsisøvelse: (fælles):

- Fotografi fra en fattiggård fra begyndelsen af 1900-tallet, fra Jyllands-Posten den 12. november 2018 <https://jyllands-posten.dk/foto/ECE10988348/krigen-ude-i-verden-aendrede-dagligdagen-i-danmark>
- *Bertel Dahlsgaards erindringer om Kanslergadeforliget (1933)* bragt i Kaarsted og Samuelsen: Kilder ti! Danmarks politiske historie 1920-1939, s. 109-111, Gyldendal 1969.
- Baumann, Andreas: Universel velfærd er snart fortid, Berlingske den 24. januar 2014:

	<ul style="list-style-type: none"> - Statistik: Aldersfordeling pr. 1. januar, Samfundsstatistik 2019 - Drejergaard, Kresten: <i>Reformationen og europæiske værdier</i> <p>Østergaard, Uffe: <i>Lutheranisme, fanatisme og velfærdsstat</i></p>
Omfang	<p>HISTORIE: 36 lektioner a 45 minutter ca. ¼ af det forventede pensum SAMFUNDSFAG: 22 lektioner a 45 minutter ca. ¼ af det forventede pensum RELIGION: 26 lektioner a 45 min. = 19,5 timer, 64 normalsider</p>
Særlige fokus-punkter	<p>HISTORIE: Danmarkshistorie 1870-2000, Samfundet udvikling efter 1870/industrialiseringen, velfærdsstaten spæde begyndelse i slutningen af 1800-tallet, øget samfundsregulering under 1. Verdenskrig, i 1920'erne & 1930'erne, Kanslergadelovforliget, samfundsudviklingen i 1960'erne og velfærdsudbygning, jordskredsvalget/Fremskridtspartiet, Økonomisk krise i 1970'erne og 1980'erne og reformer i 1990'erne. Metodisk arbejde: kildekritik & historiebrug</p> <p>SAMFUNDSFAG: Leverandører af velfærd (stat, marked, civilsamfund), Maslows behovspyramide, de tre velfærdsmodeller, interne og eksterne udfordringer for den universelle velfærdsmodel, nedskæring-og udvidelsesstrategi, globalisering/outsourcing, konkurrencestaten, det økonomiske kredsløb, de økonomiske mål, finanspolitik, pengepolitik & strukturpolitik</p> <p>RELIGION: Kristendom, formativ periode, dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster. Luther og reformation. Religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid Religionsfaglige metoder (indefra og udefra)</p>
Væsentligste arbejdsformer	Diverse arbejdsformer, såsom CL, klasseundervisning, lærer- og elevoplæg, it. & eksamensforberedelse.

Titel 7	Særfaglig forløb i samfundsfag: Socialisering, kriminalitet & integration
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brøndum Peter m.fl.: Luk samfundet op! Columbus 3. udgave 2019, s. 30-43 & 50-51 & 63-81 39-53 & 57-84 - Thordahl, Morten Hansen: Ærkedansker – Perkerdanske, 2. udgave 2018 Columbus 89-93, 98-106 - Kurer, Henrik mfl.: Samfundsfag C, 3. udgave 2012 Systime. S. 112-116 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentar: Moskerne bag sløret vist på TV2 den 1. marts 2016 (55 min.) - Uddrag Fedders, Line Emilie: Unge klæder sig på for fællesskabet, www.videnskab.dk den 27. juli 2011 http://videnskab.dk/kultur-samfund/unge-klæder-sig-pa-faellesskabet (2,3 normalsider) - Artikel & video: Trainsurfer jeg ved det er dumt, artikel fra BT den 10. januar 2010 http://www.bt.dk/krimi/trainsurfer-jeg-ved-det-er-dumt (2 normalsider) - Driesen, Nilas Røpke: Mange unge indvandrere ønsker slet ikke at være danske, publiceret i Information 15. oktober 2016. (3,4 normalsider) https://www.information.dk/debat/2016/10/unge-indvandrere-oensker-slet-vaere-danske - Yallahrup Færgeby 1 - Onkel Topacs Kamptrip https://www.youtube.com/watch?v=g8-PPjpDK78 - Dokumentar: Blog på bistand del 2, Dokumentar fra DR.
Omfang	20 lektioner á 45 min. ca. ¼ af det forventede pensum
Særlige fokus-punkter	<p><u>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</u></p> <p>Træning i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At kunne: formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagernes kernestof. - At kunne forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger. - Diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier - At kunne diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier. - At kunne argumentere for et synspunkt på et fagligt grundlag og kunne indgå i en faglig dialog. - At kunne indgå i en demokratisk debat og diskutere konsekvenserne af forskellige synspunkter. - At formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagernes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi. - Analyse og formidling af statistisk materialer - Kunne indgå i en demokratisk debat og diskutere konsekvenserne af forskellige synspunkter <p><u>Faglige fokuspunkter:</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - De traditionelle samfund, det moderne samfund & senmoderne samfund - Socialiseringsprocessen - Normer & sanktionsmekanismer - Integration og identitetsvalg - Stereotyper & fordomme - Rettigheder og pligter i samfundet - Anerkendelse (Honneth) - Habitus og de tre kapitaler - Årsager til kriminalitet
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, individuelle skriveøvelser, og fremlæggelser.

Titel 8	Særfagligt forløb (religion): Etik
Indhold	<p>Etik er læren om, hvad man bør gøre. Deskriptiv etik: Det, som folk mener (moral), normativ etik: teori der opstiller ønsker for den gode handling. Fx religiøs etik (regeletik), såsom de ti bud. De tre sekulære etikker: Dydsetik (Aristoteles, ca. 400 f.v.t.), Pligtetik (Kant, ca. 1700-t.), Nytteetik (Bentham og Mill, 1800-t.)</p> <p>Pligtetik: Handel kun således at det kan ophæves til almen lov. Alle er lige meget værd (minder om kristen næstekærlighed) og mennesker kan ikke være midler. Nytteetik: En etik for samfundet – mest mulig lykke til flest muligt antal mennesker.</p> <p>Kernestof: Video om etik fra Kristelig Dagblad: https://www.youtube.com/watch?v=uazNCE7ZlyY Begrebsnøglen (etik): https://begrebsnoeglentilreligion.systeme.dk/?id=136 Motzfeldt/Systeme.dk: Dilemma: https://religionoetik.systeme.dk/?id=c616 Pligtetik: https://religionoetik.systeme.dk/?id=147 Nytte/lykke-etik: https://religionoetik.systeme.dk/?id=148 Etik.dk/Kristeligt Dagblad: https://www.etik.dk/moral/10-moralske-dilemmaer Madsen, mfl. ”Grundbog til religion C” (etik i kristendom): https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=292</p> <p>Kilder fra NT (Bjergprædiken): Matt, kap 5,21: Om vrede og Matt, kap. 25: Verdensdommen (uddrag): https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=c1302</p> <p>Supplerende: Artikel om Lyngby-Tårnbæk: https://www.dr.dk/nyheder/politik/kommunalvalg/kommune-renoverer-raadhus-over-100-millioner-imens-maa-foraelde Netflix.com: “The Good Place”, s2e6</p>
Omfang	10 lektioner a 45 min. = 7,5 timer, 28 normalsider
Særlige fokus-punkter	Religiøse og etiske problemstillinger. Etisk teori.
Væsentligste arbejdsformer	Diverse arbejdsformer, såsom CL, klasseundervisning, lærer- og elevoplæg, it.